

ІСТОРІЯ ОСВІТИ

колектив академії працює над реалізацією перспективних завдань:

- співпраця з Національною академією педагогічних наук України, її науковими установами, педагогічною громадськістю області;
- забезпечення неперервного професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до потреб регіональної системи освіти, викликів сучасного суспільного розвитку;
- використання сучасних технологій професійного вдосконалення та підвищення фахової майстерності педагогічних працівників;
- забезпечення якості післядипломної освіти на всіх рівнях відповідно до світових та європейських стандартів;
- забезпечення зворотного зв'язку в системі післядипломної педагогічної освіти через моніторинг якості освіти в регіоні;
- проектування, координація та науково-методичне забезпечення діяльності районних (міських) методичних служб області;
- розвиток наукової та інноваційної діяльності педагогів із метою підвищення якості освіти в регіоні;
- формування інформаційно-навчального середовища системи освіти, інформатизація освіти, удосконалення бібліотечного та інформаційно-ресурсного забезпечення освіти й науки;
- аналіз, узагальнення та поширення вітчизняного та європейського перспективного педагогічного досвіду та педагогічних інновацій із метою активізації творчої спрямованості педагогів.

Разом із цим, у полі зору академії знаходяться всі питання пошуку, перспективи розвитку та розбудови навчальних закладів Таврійського краю.

Воробйова О. М.*

ЕФЕКТИВНА РОБОТА ШКОЛИ –ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ (до 130-річного ювілею Чулаківської школи)

Дана стаття присвячена 130-річному ювілею заснування Чулаківської загальноосвітньої школи й 60-річчя реорганізації її в середню, окреслено досвід щодо соціалізації учнівської молоді.

Серед мальовничих Херсонських степів розкинулась Чулаківка, надзвичайно красиве село, відоме своїми працьовитими людьми. Саме вони є найбільшим багатством Чулаківки – хлібосольні, привітні, співучі, мужні й терплячі. Говорять, що переважна більшість українців або народилися, або живуть у селах, і це правда. Сільські діти добре розуміють, що навчання – ключ до успіху в майбутньому. Ось чому своєрідним

* **© Воробйова О. М.**

оберегом, доброю домівкою й теплим вогником для дітей і дорослих є сільська школа.

Згідно архівних даних першу школу в селі відкрили в 1884 році. У ній було всього 2 класні кімнати, працювали 3 вчителі, навчався 91 учень, з них 77 хлопчиків і 14 дівчаток. А всього письменних дорослих селян на той час у Чулаківці було аж 104 особи.

У 1954 році рішенням Голопристанської районної ради Чулаківська семирічна школа була реорганізована в середню й було відкрито 8 клас на 35 учнів. У 1971 році на базі колгоспу ім. Леніна за ініціативи голови господарства М.К.Садового було збудовано сучасний корпус школи. На той час це була одна з перших шкіл-новобудов у Херсонській області. У 2014 році школа святкує подвійний ювілей – 130-річчя заснування й 60-річчя реорганізації її в середню.

Чулаківська загальноосвітня школа I-III ступенів Голопристанського району Херсонської області – це загальноосвітній навчальний заклад де панує атмосфера довіри, доброзичливості, почуття єднання й духовності. Школа має свою концепцію розвитку, свій привабливий імідж, високий дух, продовжує кращі традиції класичної освіти, використовуючи інноваційні підходи та технології.

130 років – це мить в історичному масштабі, а для вихованців школи це декілька поколінь, які тут навчалися і навчаються. Через навчання в школі відбувається передача педагогічного досвіду, взаємозв'язок поколінь. Адже як говориться в українському прислів'ї: «Без минулого немає майбутнього».

Слід згадати про керівників школи, які несли відповідальність за долю навчального закладу, визначали напрямки її розвитку, очолювали педагогічний та учнівський колективи. У різні періоди директорами Чулаківської школи працювали: Чучін Василь Степанович, Пельовін Ананій Григорович, Александров Віктор Сергійович, Коваленко Михайло Володимирович, Ребристий Іван Григорович та інші. Це люди, які визначали стратегію розвитку школи, формували педагогічний колектив і об'єднували всіх єдиною метою – навчання й виховання справжнього громадянина своєї Батьківщини.

Величезну роль у справі навчання й виховання відіграє саме вчитель, його особистість, його професійність і компетентність. Учитель – це не просто професія, це спосіб життя, мислення, не дарма говорять, що це талант від Бога. Педагогом не можна бути з 8 ранку до 17 вечора з перервою на обід. Проблемами дітей і школи ти живеш кожної миті, кожної хвилини, із дня на день, із року в рік... Лише тоді ти справжній учитель. Тому в кожного в житті були улюблені педагоги, які вели шляхом знань, добра й справедливості.

Радують оптимізмом, небайдужістю до життя школи й своїх вихованців ветерани освітянської ниви Пантак Олександра Василівна, Неткова Галина Михайлівна, Бабічева Аліна Сергіїв-

ІСТОРІЯ ОСВІТИ

на, Парашак Віра Іванівна, Ребриста Ольга Андріївна, Полякова Євгенія Василівна, Мозгова Раїса Михайлівна, Бідненко Галина Іванівна. На жаль, пішли з життя вчителі, які були прикладом для багатьох поколінь учителів і учнів: Бачинська Олена Леонтіївна, Литовченко Любов Олексіївна, Бондар Микола Федорович, Безкровна Поліна Іванівна, Орлова Ніна Єлисеївна, Пантак Ганна Тарасівна, Кобець Іван Іванович і багато інших. Але вони залишились у пам'яті своїх вихованців.

Серед випускників Чулаківської школи є аграрії, медики, юристи, банкіри, учителі, військові, лікарі, керівники підприємств, науковці, депутати районних та обласних рад, художники, але всі вони з радістю приїздять до своєї альма-матер. Як казав М. І. Пирогов: «Усяка школа славетна не числом, а славою своїх випускників». Ми пишаємося своїми випускниками, серед яких: Кузьменко В. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради, дійсний член Академії педагогічних і соціальних наук (м. Москва) та Міжнародної академії наук педагогічної освіти, член Національної спілки журналістів України; Підпалій І. Ф. – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри лісництва та кормовиробництва Вінницького національного аграрного університету, заслужений діяч науки й техніки України, дійсний член Інженерної академії України; Пелих В. Г. – доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент Міжнародної академії холоду; Гидулянов В. І. – доктор економічних наук, професор, академік академії проблем підйому економіки Росії, бізнесмен; Рибалко С. В. – доктор сільськогосподарських наук, голова фракції аграріїв Херсонської обласної ради, голова фермерського господарства «Аделаїда», викладач Херсонського державного аграрного університету. Відомими аграріями, керівниками фермерських господарств Чулаківки та інших сіл стали випускники школи Синенко О. О., Сокол І. Є., Сушич Ф. В., Сіренко А. І., Циханович В. І. та багато інших. Прекрасними лікарями стали – Черкашенко О. В., Коваленко А. І., Марміль О. С., Шацilo Є. Г. У Чулаківській школі працюють учителями випускники різних років, які передають новим поколінням традиції, навчають любити свою Батьківщину. Багато педагогів і керівників освітніх закладів району – наші випускники. Серед них: Зима Б. О. (директор Олексіївської школи), Білоус Л. Д. (директор Голопристанської районної станції юних техніків), Діденко В. Л. (директор Голопристанської школи №1).

Сьогодні у двоповерховій споруді школи створено всі умови для навчання 385 дітей. Для них із любов'ю облаштовано навчальні кабінети, діє два комп'ютерних класи з мультимедійною технікою, просторий спортивний зал. Реконструйовано опалення, замінено вікна на сучасні металопластикові, встановлена ігрова площадка для молодших школярів, у при-

міщенні школи тепло й затишно.

Тепло й затишно дітям і вчителям у школі від особливого мікроклімату, що склався завдяки співпраці адміністрації, педагогічного колективу, учнів і їх батьків. Колектив навчального закладу пишається своїми традиціями, бачить проблеми сьогодення й упевнено прямує в майбутнє. Кожного року проводяться зустрічі учнів із ветеранами Великої Вітчизняної війни, чорнобильцями, ліквідаторами аварії, воїнами-афганцями, відомими людьми нашого краю. Традиційними є вечори – зустрічі випускників школи, «Осінній бал», «День Валентина», міжшкільні змагання «Армійські будні», родинні свята, вогник до Дня Перемоги, випускні вечори. Під опікою учнівської молоді перебувають ветерани війни і праці, люди похилого віку. Дбайливо доглядаються братська могила та могила воїнів – льотчиків на кладовищі, упорядковуюся Обеліск Слави в центрі села, сквер Героя Соціалістичної праці, колишнього голови колгоспу М.К.Садового, частина парку. Учнями школи закладено горіховий сад, насаджуються та доглядаються дерева, кущі, квіти біля школи.

Сьогодні в школі працює 40 педагогів, з них 10 мають вищу кваліфікаційну категорію (Штригель О.Ф., Воробйова О.М., Кардавар М.Ф., Роздорожній В.Ю., Горькова Л.М., Свиридова О.І., Раздорожня Т.П., Мокійчук Н.В., Якубовський Б.Т., Руденко Т.Г.), 16 – першу, 8 – другу категорію, 6 – категорію «Спеціаліст». П'ятеро вчителів мають звання «вчитель-методист» (Штригель О.Ф., Роздорожній В.Ю., Свиридова О.І., Мокійчук Н.В., Якубовський Б.Т.), четверо – звання «старший учитель» (Воробйова О.М., Горькова Л.М., Раздорожня Т.П., Дзюба О.Я.).

У досвідчених учителів школи вчиться майстерності, творчому пошуку, відповідальності до вчительської справи молоде покоління педагогів: Верещака І.В., Пірник Л.М., Шевченко І.О., Бардачова О.О., Кардавар В.В., Табакарь А.О., Литвиненко С.О., Андрієць Т.В., Свиридова В.П., Крисенко Т.В., Даніліна Г.Ю. та ін.

Сьогодення вимагає від учителя постійного пошуку нового, креативного, потрібного сучасному світу, а тому колектив школи впроваджує інноваційні технології та спирається на педагогічну скарбницю ідей педагогів-класиків.

Життя потребує від людини не тільки певної суми знань, навичок, а й формування мислячої особистості, яка в майбутньому буде здатна впливати на власну особистісну освітню траєкторію, створювані матеріальні й духовні цінності, знаходити шляхи розв'язання реальних життєвих проблем. У 2013 році школа стала переможцем обласного конкурсу «Школа Херсонщини – 2013» у номінації «Нова школа – нові стандарти» серед загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів.

На базі Чулаківської школи створено освітній округ №7, до якого входять дошкільні навчальні заклади: с. Чулаківки

ІСТОРІЯ ОСВІТИ

й с. Нововолодимирівки; загальноосвітні навчальні заклади: Чулаківська ЗОШ I-III ступенів Чулаківської сільради, Пам'ятненська ЗОШ I-III ступенів Садівської сільради, Садівська ЗОШ I-III ступенів Садівської сільради; позашкільні навчальні заклади: будинок дитячо-юнацької творчості, районна станція юних туристів, районна станція юних техніків, районна станція юних натуралістів, дитячо-юнацька спортивна школа.

Згідно з освітніми запитами дітей в окрузі здійснюється профільне навчання (інформаційно-технологічний, історичний, технологічний та профіль української філології в 11 класі, інформаційно-технологічний, біолого-хімічний та профіль української філології в 10 класі).

Одним із напрямків роботи школи є розкриття в процесі навчання дитячої обдарованості. Реалізації цього напрямку сприяє спільна робота педагогів школи та практичного психолога Гидулянової С.І. Із цією метою щорічно поповнюється інформаційно-аналітичний банк «Обдаровані діти» шляхом тестування, відстеження їхніх досягнень. Для інтелектуально обдарованих дітей п'ять років поспіль у школі проводиться конкурс «Найрозумніший учень» серед дітей трьох вікових категорій. Переможцями конкурсу були такі учні: Шацило Є., Коробка М., Лапай В., Ерьомічев М., Пірник Д., Мазур А., Власюк О.

У школі впроваджено систему учнівського самоврядування, яка сприяє згуртуванню класних колективів, розвитку відповідальності, процесу соціалізації учнів, учні адаптуються до життя з його випробовуваннями та проблемами, шляхом виборів лідерів, формують свої міністерства та відомства, вирішуючи демократичним шляхом справи шкільного колективу. Ефективно працюють об'єднання «Президенська республіка», «Веселкова республіка», «Барвінкова країна». Усього в дитячих організаціях, органах учнівського самоврядування різних рівнів задіяно 87 % дітей школи. Кращі учні школи пробували себе в ролі лідера (президента): Кирильчук Володимир, Марміль Олександр, Коробка Максим, Вовченко Денис, Руденко Катерина, Качан Діана, Табакарь Таїсія. Ми впевнені, що в подальшому ми обов'язково будемо пишатися цими випускниками.

Щороку, у кінці I та II семестрів визначається рейтинг із навчальної та виховної роботи класів та учнів. За поданням школи клас-переможець і три учні старших класів, які мають найвищий рейтинг навчання, нагороджуються преміями від фермерського господарства «Аделаїда» (кер. Рибалко С.В.).

Неодноразовими переможцями районного етапу учнівських олімпіад, учасниками і призерами обласного етапу ставали учні школи: Марміль О., Кардавар К., Коробка М., Німченко К., Бардачов А., Танасієнко Г., Рахімова А., Синенко В., Верещака Д., Дегтяр Є., Лапай В.

Обдаровані учні нашого навчального закладу кілька років

ІСТОРІЯ ОСВІТИ

поспіл виборювали призові місця на районному конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт МАН у номінаціях: інформатика – Марміль О., Рогозінський С., Погорілий Є., історія – Горьковий А., Рогозінський С., Заторська Є., географія – Кардавар К., Вовченко Д., Руденко К., Лапай В., математика – Брегида І., Німченко К., українська література – Вакуленко А. Призерами обласного етапу конкурсу-захисту робіт з географії були вихованці вчителя Свиридової О.І. – Кардавар К., Руденко К. та Лапай В., призерами обласного конкурсу з Веб-дизайну у різні періоди були Рогозінський С., Німченко К., Рахімова А., Погорілий Є. Лапай В. і Уткін С. у складі збірної України одержали Гран-прі на міжнародному фестивалі «Неделя в музее».

Учні, які були протягом багатьох років гордістю школи, тепер є кращими студентами престижних вищих навчальних закладів Києва, Сімферополя, Полтави, Дніпропетровська, Херсона.

За останні роки школа мала 5 золотих медалістів (Табакарь В., Марміль О., Кардавар К., Коробка М., Веретенник О.), 3 учні закінчили школу зі срібною медаллю (Нестерихіна І., Алексюк О., Рахімова А.).

Із метою створення умов для розвитку природних нахилів, здібностей, обдарованих дітей, їх творчого мислення й самовираження в школі організовано роботу гуртків та секцій за інтересами. Це спортивні секції з футболу, баскетболу, шахів, шашок, волейболу, туристичний гурток. У них задіяні 157 учнів, що становить 43 % від загальної кількості учнів. Результати своєї діяльності гуртківці представляли під час предметних тижнів, брали участь у культурно-масових заходах школи, є переможцями районних та обласних змагань. Багатьом із них присвоєні спортивні розряди.

Славну сторінку в історію школи вписала команда дівчат-волейболісток, тренерами яких є Якубовський Б.Т. та Якубовська О.С. Команда представляє Чулаківську школу на обласних та Всеукраїнських змаганнях. Тільки за останні два роки наші волейболістки стали переможцями Спартакіади школярів області, Юнацьких ігор Херсонщини, Чемпіонату області й Чемпіонату України.

Команда Голопристанського району, яку представляли учні нашої школи, зайняли I місце в обласному етапі дитячо-юнацької військово-спортивної патріотичної гри «Джура» українського козацтва (керівник Штригель О.Ф.).

Учасники хорового колективу зайняли I місце в районному та обласному етапі огляду – конкурсу «Таврійський барвограй», учні школи Шешеня О. і Киселюк Т. – III й II місце відповідно в обласному конкурсі художнього читання «Наша земля – Україна».

Театральний колектив «Досвіток» (керівник Білоус Р.В.) – III м. в обласному конкурсі «Мельпоменочка».

Гуртківці шкільної радіостанції за підсумками обласних змагань на ультракоротких хвилях посіли III місце серед колективних радіостанцій області.

Вихованці вчителя Верещаки І.В. є призерами обласних конкурсів «Користувачів ПК», «Веб-дизайну».

На високому рівні завжди виступає команда краєзнавців і туристів нашої школи (керівники Горькова Л.М. і Крисенко Г.А.). Проведені ними категорійні походи є лауреатами й призерами районних і обласних конкурсів. Учні провели дослідницьку роботу із краєзнавства, зібрали матеріал про історію навчального закладу, про видатних людей села, часи голодомору, Великої Вітчизняної війни.

Велика увага в нашій школі приділяється оптимальним умовам для доступу до якісної освіти, розвитку особистості кожного учня в залежності від його потреб та можливостей, його успішної соціалізації, тому дієвим є створення груп ІПК та ГПД.

Протягом багатьох років учні школи мають змогу змістовно проводити своє дозвілля в пришкільному таборі відпочинку. Неодноразово організація виховної роботи табору «Веселка», у якому відпочивали 155 дітей, визнавалась найкращою в районі (директор табору Мазур Т.В.).

На базі нашого закладу проводяться районні семінари вчителів.

Учителі школи займаються науковою роботою, зокрема: Свиридова О.І., Кардавар М.Ф., Воробйова О.М. Творчі педагоги школи приймають участь у конкурсах фахової майстерності: конкурсі «Вчитель року», конкурсі «Педагог-організатор року», конкурсі «Класний керівник року». Переможцями таких конкурсів стали: Лапай Ю.В. – учитель української мови, Бардачова О.О. – учитель початкових класів, призерами Руденко Т.Г. – учитель української мови, Шешеня Д.О. – педагог-організатор, Щурова С.В. – класний керівник 3-А класу, Михайленко С.О. – учитель фізкультури.

Дитина приходять до школи не тільки навчатись, а й жити, жити радісно, красиво, набираючись досвіду, зростаючи і стверджуючись, як особистість, як член соціуму. Тому завданням вихователя є створити атмосферу всебічного розвитку й самовираження, атмосферу цікавої й творчої роботи з учнівським колективом та кожним учнем окремо.

Велика увага у виховному процесі школи приділяється плануванню роботи з батьками. Працює батьківський всеобуч, на якому педагоги школи разом із практичним психологом читають цікаві лекції, проводять конференції, відкриті уроки, заходи, допомагають батькам у вирішенні проблем виховання, підказують методи зацікавлення учнів до навчання, проводять індивідуальні тематичні консультації. Тісно співпрацює вчительський колектив із радою школи, батьківським комітетом, комітетом громадського самоконтролю. Сучасна школа не може

існувати без підтримки батьківського комітету, його розуміння шкільних проблем, енергії, завзяття, дієвості. Голова батьківського комітету – це велика відповідальність. Ось уже багато років поспіль головою батьківського комітету обирається Корольова С.В., людина розумна, хазяйновита, яка переймається проблемами школи, завжди готова допомогти. Мабуть, тому на минулих виборах односельці обрали її головою Чулаківської сільської громади.

Як добре, що є люди, які мають шире серце, уміють уболівати, допомагати школі, не чекаючи запрошень. Ми завжди відчуваємо в скрутну хвилину їхню підтримку. Це наші шефи, меценати й опікуни: Рибалко С.В., Синенко О.О., Тихончук П.Ф., Сіренко А.А., Сокол І.Є., Устімова Т.В., Кобець Г.В., Рибалко В.І., Коробко М.Т., Чирва І.І.

Спливають роки за роками, малиновий дзвін шкільного дзвоника залишається щемним дотиком дитинства в душі кожного з випускників школи. А вона приймає все нові й нові покоління під своє надійне крило. Значення школи в нашому селі надзвичайно велике, саме вона – своєрідний храм доброти й захисту, інтелекту й знань, людяності й щирості, осередок незгасимого світла надії, мрії, сподівань талантів, а головне – початок усіх початків і гарантія їх здійснення.

Світ великий, він манить до себе небаченою красою різних країн, величністю древніх і сучасних споруд, але є в кожного з нас у житті своя маленька гавань – рідна школа, усього лиш маленька краплинка, піщинка в безкінечному Всесвіті, у бурхливому непередбачуваному житті, вогнище невичерпної любові й мудрості.

І сьогодні дзвенить дзвоник, поспішають на урок дітлахи, як і 130 років колись, а їх зустрічають з відкритим серцем учителі Чулаківської школи.